

BÁCSMEGYEI NAPLÓ.

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: egész évre 16 kor. féltre 8 kor,
negyed évre 4 kor. Vidékre: egész évre 20 kor,
féltre 10 kor. negyed évre 5 kor.
Egyes szám ára: 6 fillér.

Megjelenik naponként reggel, kivéve hétfőn.

Laptulajdonosok és főszerkesztők:

JANIGA JÁNOS dr. és VOJNICH GYULA dr.

Szerkesztőség:

Kossuth-u. 12. sz., Manojlovits ház. Telefon sz. 11

Kiadóhivatal:

HEUMANN MÖR könyvkereskedése, Szabadkán.
Telefon sz. 85.

A Balkán félsziget.

Évtizedek óta megszoktuk, hogy a Balkán félszigeten minden tavasszal megújulnak a forradalmak. A nagyhatalmak intervencziójára a porta megígéri minden tavasszal a reformokat, s a forradalmak megszűnnek. A következő év tavaszán megújul ismét a forradalom, mert a fényes porta által ígért reformok elmaradtak.

Igy ismétlődött ez évtizedeken keresztül. E forradalmak eredménye lett Szerbia felszabadítása a török fennhatóság alól, azután Bulgáriának egyesítése Kelet-Ruméliával. Bosznia okkupációja is a forradalmi mozgalmak eredményének tekinthető. És ezekben az államokban nagyjában meg is szűntek azon visszasságok, melyek Európa életébe már nem illenek. Az emberi jogok biztosítottak az önkormányzat révén, a vagyon és életbiztonság megszilárdult, a jogegyenlőség otthonára lett, mert az ember és ember közötti formai különbségek megszűntek. De a török uralom alatt maradt részeken e forradalmak mindig megújultak, és minden megújulásnál erősebbek és erősebbek lettek. Az idén már meg sem szűntek. Macedónia a tavasz óta lángokban áll.

A nagyhatalmak interveniáltak, flotta és egyéb demonstrációkat rendeztek. De mindennek dacára sem állt helyre a nyugalom. A nép érzi, hogy szabadságának teljes biztosítékra van szüksége nem pedig csak ígért reformokra. Ez az érzés mintegy tudattá fejlődött már, melynek győznie kell vagy kihálnia de csak magával a néppel. És erre is kész a nép.

A kétségbeesés küzd már benne a szabadságért. És mikor látta, hogy még a nagyhatalmak is cserben hagyják, akkor

daczolni kezd még ezekkel a nagyhatalmakkal is, melyektől eddig mindig támogatást, megváltást várt.

Irtó háborút üzent mindennek, ami a nagyhatalmakkal, a nyugoti civilizációval egybekötötte. Vonatokat pusztít el, távirda vonalokat rombol le.

Elpusztít maga körül mindent, ami a külvilághoz köti, aminek a révén eddig segítséget kért. Mintegy önmagát kényszeríti a végletekig menő küzdelemre. És ebben az a baj, hogy a gyűlöletet is neveli magában minden ellen, ami nyugoti, amitől eddig, mint a humanizmus megszemélyesítőjétől életet várt.

Pedig ez nagy baj. Nagy baj különösen mi reánk magyarokra nézve. Mi esünk e gyűlölethez legközelebb, s e gyűlölettel nekünk kell legelőször leszámolnunk. Okaink, fontos okaink vannak erre, melyeket leplezetlenül kell tanulmányoznunk, melyeknek tanulmányozása közben nem kell még attól sem megijednünk, hogy a gyanuval kiméletlenül sértünk szövetségest, vagy szövetségeseket.

És e tanulmányozás közben még közgazdasági érdekeinket is másodsorba helyezhetjük, bármily fontosak is. Ezek a közgazdasági érdekek még mindig diadalt arathatnának anélkül a félelmetes gyűlölet nélkül. Végre is földrajzi fekvésünk nagy előnyöket biztosít az európai közgazdasági versenyben. Előnyök, melyek a győzelmet biztosítják.

Hanem az a gyűlölet!

Mig látszólag magukra hagyjuk a küzdőket, ez alatt Oroszország ügynökei fáradhatatlanul dolgoznak a forradalmak tanyáján. Izgatnak és nemcsak a szabadság kivívására, hanem a gyűlöletre is ellenünk. Ezek a forradalomszítók minket tüntetnek fel a törökuralom elleni euró-

pai akció gátjának. Így ápolják maguk mellett a rokonszenvet, így táplálják ellenünk a gyűlöletet.

És mikor ez a gyűlölet teljes lesz, mikor egészen megtöltötte a lelkeket, akkor majd ő kezd a felszabadítás munkájához, melyben mi hasztalanul veszünk már részt, mert az ellenünk szított gyűlölet legönzetlenebb segítségünket is önző hatalmi érdekeink kielégítésére irányuló kapaszkodásnak fogja csak tekinteni. És ha a felszabadítás munkája beteljesedett, akkor nekünk meg lesz az a rettenetes kárunk, hogy a leigázott nép gyűlölete helyett a szabad nép gyűlöletével állunk szemben.

Ezért a megczáfolhatatlan igazságért kell nekünk mindenk fölött arra törekednünk, hogy a félszigeten rend legyen minél előbb. Ez reánk nézve elsőrendű fontosságú kérdés. Enélkül gyűlöletet táplálunk csupán.

Közgazdaságilag hasztalanul iparkodunk majd azután, későbbben versenyezni, mert már egészen későn lesz. Az a nép közgazdaságilag bojkottálni fog a kebeléből mindent, a mi a mienk. Ez a gyűlölet közgazdasági politikája.

Okvetlenül rendet kell tehát csinálni a forradalmak félszigetein.

A helyzet.

— Politikai levelezőnkől —

Budapest, augusztus 28.

A király ma délelőtt 10 órakor másfél óráig tartott kihallgatáson fogadta Khuen Héderváry grófot, a válság tartama alatt immár negyedizben. A kihallgatásnak illetékes körökben nagy fontosságot tulajdonítanak, mert nyilvánvaló, hogy a további teendők fölötte ez alkalommal véglegesen döntött a korona. A kihallgatás eredményéből kifolyólag Ó Fel-

Iskolakönyvek,

író és rajzszerkek

az összes iskolák részére előírás szerint kaphatók:

Heumann Mör

könyv-, papír-, zenemű-, író- és rajzszer kereskedésében Szabadkán főter,

Rádics-féle ház, a Szentháromsággal szemben.

sége elhatározta, hogy tekintettel a válság megoldásának sürgősségére. *nem fog hadgyakorlatra menni*, hanem holnap az angol király fogadtatására Bécsbe utazik, ahonnan legkésőbb szeptember 3-án vagy 4-én fog Budapestre visszatérni és a válságot végleg elintézni.

A miniszterelnök a mai kihallgatáson beszámolt ő felségének a kormánypárt hangulatáról és a tegnap lefolyt kibontakozási tárgyalásokról.

Meglepő eredménye azonban a mai kihallgatásnak sem volt, mert döntés sem a személyes sem a lényeges irányban nem történt.

Érdekes a horvát bának gróf Pejacsevicsnak állítólag ma tett nyilatkozata, a mely szerint a király óhaja, hogy a válság gyorsan elintéztessék, nem fog véleménye szerint teljesebbé menni, hanem még jó ideig lesz részünk hivatali előde ideiglenes kormányzásában.

A miniszterelnökön kívül csupán Böhm-Bawerk osztrák pénzügyminisztert fogadta ma a király, a kinek a czukorkérdésre vonatkozó újabb előterjesztéseit hallgatta meg.

Szűnidő végén.

»Mert az idő hamar eljár, gyorsabb, mint a szárnyas madár« — mondja a vers. Leltek immár az aranyos vakatíó is; három nap múlva megnyílik az 1903/4-iki új iskolai év. Vége a gondtalan, vig életnek, újra munkához kell látni. Szeptember 1-én megnyílnak az eddig néptelen tanintézetek kapui, vig diák-zajtól hangzanak az utcák s az iskolák környéke.

Két havi pihenés után újból kezdődik a komoly szellemi munka. A közelgő tanév megkezdése előtt néhány komoly szavunk van városunk népoktatásának intézőihez, különösen az iskolafenntartó város tanügy mandatarusához, az iskolaszékhez.

Tudvalevő, hogy a magas kormány 1902. okt. 21-én 44246. sz. a. egy korszakalkotó

uj utasítást adott ki, mely már hatályba lépett. Ez utasítás nyomán fel fogjuk említeni, hogy az iskolaszék mit mulasztott el a jövő iskolai év kezdete előtt megkövetelt intézkedések közül.

1) Elmulasztotta tárgyalni és mihez tartás végett tanulmányozni az új utasítást s ezen tanulmányozást a tantestületek kötelességévé nem tette.

2) Elmulasztotta összehasonlítani az új utasítást az 1897-es újból feltálat szabálytervezettel és az ügy, különösen a város nagy anyagi karával egy sehol nem létező felügyelő-igazgatóság szervezését vette célba.

3) Nem intézkedett, hogy a kerületi igazgató-tanítók előadói joguk gyakorlására kitámassanak.

4) Nem állapította meg, mely tagja által fogja az iskolafenntartót az iskola anyagi ügyei körül ellenőrizni s ezen ellenőrzést gyakorolni. (utasítás 5. §.)

5) Nem intézkedett, hogy minden iskolaépületen meglegyen a felírás: »Községi elemi népiskola«. továbbá, hogy minden tanteremben meglegyen a koronás király arcképe és Magyarország címere (u. 14. §.)

6) Elmulasztotta az iskolaszék az utasítás 17. §-a ellenére elkészíteni az iskolai költségvetést és ezt nem tárgyalta, annál kevésbé tette át a tanácshoz.

7) Elmulasztotta számba venni a jövő évben elkerülhetlenül szükséges fejlesztési, felszerelési és beruházási szükségleteket s nem intézkedett, hogy mindezek a költségeloirányzatba felvétesse.

8) Az iskolaszék választott gondnokát nem szoritotta az utasítás 26. §-ában körülírt teendőinek ellátására. (tandijkezelés, birságpénzek, számadás, ifjusági könyvtár stb.)

9) Az iskolaszék semminemű intézkedést nem tett a közelgő tanév megkezdését illetőleg. Nem állapította meg a jövő tanév kezdetét, a beiratások tartamát; holott az utasítás 34. §-a eme teendőket már júniusra írja elő.

10) Nem vette tudomásul az iskolaszék, hogy az iskolák belélete és tanulmányi rendje

bért. A többi eszeveszetten menekült be a faluba.

Az a szörnyeteg félig ember, félig madár volt és rut pofájából úgy fujta a tüzet, hogy amerre járt, amerre lépett, minden elégett körülötte. Volt nagy ijedség Grunyevaczon. Napokig még az utcára se mertek kimenni az emberek, nem hogy a falu végére merészkedtek volna. Mert az emberevő válogatás nélkül bekapott mindenkit, a ki a közelébe ért, ha vén volt, ha fiatal volt. (Legjobban járt Mákics Jása, mert annak a házsártos anyósát ette meg.) Két hétig tartott ez a rémületes állapot. Két hétig pihent a mezei munka, amely pedig sürgős, nagyon sürgős volt, két hétig senkise mert kilépni a házból, két hét alatt tizenegy embert falt fel az emberevő.

A harmadik hét elején a grunyevacziak már nagyon megsokaiták a dolgot s a falu vénei összeültek megbeszélendő: miképpen lehetne elkergetni azt a szörnyeteget, amely előbb-utóbb fölfalja a helység egész népét.

Bugics uram, aki nagyon bátor ember hírében állott, azt mondta:

— Keljünk fegyverre valamennyien! ki kaszával, ki kapával menjen neki az emberevőnek!

— Hm, könnyen beszél kegyelméd! — felelt Platics Jován, a helység érdemes bírája, akinél okosabb ember hét faluban se

ki van véve a kezeiből s ezek a tanítótestületek hatáskörébe utalvák. (Ut. 44. §.) Ezzel ellentétben javasol egy olyan közeg tartását, akinek kezeibe van letéve az összes iskolák szellemi és erkölcsi vezetése.

11. Az iskolaszék az utasítás 105. §. ellenére belement a tanítók beosztásába, holott ez a testületek és a kir. tanfelügyelő hatáskörébe tartozik.

Ime csak vázlatosan az a mintaszerű állapot, amelynek megteremtője a 10 év óta »saját kebeléből« választott fizetéses és érdekelt iszkzéki jegyző, s ezen állapotért a lemondott jegyzőnek köszönet és elismerés szavaztatott.

H I R E K.

Szabadka, augusztus 28.

Augusztus 29.

Édes hazánk történetének legszomorubb napja augusztus 29-ike, a mohácsi csata szomorú emlékü évfordulója.

A történelmi nevezetességű napok leg-
elemibb ismeretével rendelkező magyar ember szive nagyot dobban e nap érkeztek. Lelki világába idézi az irtózatot pusztítást, a melyet a török horda véreinken elkövetett és egy könnyűt áldoz a szerencsétlen Lajos király emlékének.

Mert a milyen nagyon szereti a magyar ember ezt a darab földet, a melyet egy ezredév óta áztatott eleinek vére, nem kisebb az ő szeretete és ragaszkodása az ő felkent urához és királyához,

Vajha a mai évforduló emléke ismét közelebb hozná egymáshoz a nemzetet és a királyt, vajha a bölcs király és a loyális nemzet loyális képviselői megtalálnák a módját, hogy az ellentétek ki-

volt található — könnyen beszél! Az emberevő mindnyájunkat fölfalhat!

— Hát akkor küldjünk stafetát a királyhoz, kérjünk tőle segítséget. Hadd jöjjön ide ide ezer pánczélos vitéz, azok majd csak elbánnak vele.

— Azt mondta erre a bírő: Persze, persze... Hanem mire a követünk a királyhoz ér, két hét. Mire a vitézek ide érkeznek az is két hét, négy hét multán pedig még hirmondó se marad belőlünk!

Sehogysé tudták kiokoskodni, hogy mitevők legyenek és dolgavégzetten már-már indulni készült kiki hazafelé, mikor egyszerre csak beállit a tanácskozók közé a vén Axanics Mihály. Hogy ő rá senki se gondolt! Pedig a vén Mihály, az volt csak az okos ember! Mikor a dögvész pusztított az országban és százával haitak el az emberek, Grunyevaczon senkit sem ért veszedelem. Mert akire ő rálehel, az menten felgyógyult. A nyavalyatorós gyereknek csak a fejére tette a kezét és a bajnak rögtön vége volt. A beteg állatot meg úgy gyógyította meg, hogy csak ránézett. Olyan okos ember volt az öreg, a ki már lehetett vagy száztíz éves, hogy mindennek tudta az orvosságát. — Hogy ő róla egészen megtudtak feledkezni! A tanácskozók nagy tisztelettel kinálták meg ülésel a vén Mihályt, aki odahelyezkedett az asztal mellé és aztán ráhajtvá galambósz fejét a tenyerére, elgondolkozott.

A grunyevaczi emberevő.

— A »Bácsmegyei Napló« eredeti tárczája. —

Írta: Szeredai Leó.

Ez bizony nagyon régi história.

Vagy négy-ötszáz évvel ezelőtt történt meg, ha ugyan valójában megtörtént, amire nem mernék megekküdni.

Nyáron volt, aratásnak idején s a grunyevacziak ép betakarították az életet, mikor a fellegek közt hirtelen valami nagy fekete pont tünt fel. Olyanformának látszott, mint egy nagy saskeselyű, olyanformán kóválygott is, csak hogy sokkal nagyobb volt, mint amilyen egy keselyű szokott lenni.

Az aratók csak nézték, csak találgatták, hogy ugyan mi lehet?

— Madár lesz, mert szárnya van! — mondta az egyik. — De bizony nem madár! — szólt a másik. Hiszen láthatja kend, hogy milyen nagy!

— Az ám ni! És tüzet fuj a szájából! Meneküljünk! Sárkány!

Erre a vészkiáltásra elfutott volna, ki merre tud, csak hogy már későn volt. Mert a szörnyeteg nagy hirtelen lecsapott az aratók közé és — ripp-ripp — egy harapásra bekapta a Sztamirovics Gyuri fiatal feleségét. Az volt a falu legszebb asszonya, amiből látnivaló, hogy a fenevadnak jó gusztusa volt. Utánna bekapott még három em-

egyenlítettessenek és ismét a békés haladás útjára térhetnének.

— **A honvédség köréből.** Ó Felsője f. hó 21-én Bpsten kelt legfelső elhatározásával **Czeiszberger János** szabadkai 6. honvédgyalozredbeli őrnagyot a honvéd Ludovika Akadémiába tanárrá nevezte ki és gyulafehérvári **Szabó Jenő** őrnagynak a munkácsi 11. honvédgyalozredtől a szabadkai 6. honvédgyalozredhez való áthelyezését rendelte el.

— **Kinevezés és áthelyezés.** Az igazságügyminiszter **Markovics Sándor** Sámuel heőcsabai lakost a bajai kir. jbirósághoz végrehajtvá nevezte ki, **Fehér Géza** bajai jbirósági végrehajtvót pedig a szászrégeni jbirósághoz helyezte át.

— **Az építkezési bizottság ülése.** Az építkezési bizottság tagjai ma teljes számban gyűltek össze és **Dulich A. Jenő** főjegyző elnökle alatt határozta az ujonnan épülő sertésvágóhídon eszközendő módosítások tárgyában. Az eddigi daru rendszer helyett a villakiemelő rendszer alkalmazását fogadták el, továbbá kimondták, hogy a sertéshus szállítása ezentul nem targonczákon, hanem futódarupályákon történjék. A vágóhídon létesítendő ezen újítások összesen 1600 korona költségtöbbletet igényelnek.

— **Az önkéntes tűzoltók jubileuma.** Fényes ünnepekre készülnek önkéntes tűzoltóink, a 15 éves jubileum alkalmával. Az ünnepélyek programját már megállapította az egyesület vezetősége és már minden irányban folynak az előkészületek. A jubileumi ünnepélyek idejében azonban változás történt, mert, miként az előzőleg tervbe volt véve, szeptember 12-ére lehetetlen befejezni az előkészületeket és így újabb megállapodás szerint szeptember 20-án fog lezajlani a közönség részéről már most is élénk érdeklődéssel várt ünneplése a városunk büszkeségét képező egyesületnek.

— **Követésre méltó példa.** Az »Alkotmány«-ban olvassuk a következőket: Bács-Bodrogmegye alispánja hivatása magaslatán áll, ezt bizonyítja legutóbb kiadott rendelete.

— Hallottam, — szólalt meg nagy sokára, — hogy nagy bajban vagy a falu az emberevőnek miatta.

— Bajban bizony öreg bátyánk, mert sehogyse tudjuk elverni a határból azt az isten csapását!

Hát pedig az nem nehéz!

— Nem-e? kérdezték a tanácskozók, érthető nagy kíváncsisággal. — Gondolja, hogy az emberevőt el lehet űzni?

— De tudom is, nem csak hogy gondolom.

— Aztán hogyan, mivel?

Férfi becsülettel, asszony erkölcsével, leánytisztaságával, a Jézus nevével!

Kissé homályos volt a beszéd, azért hát faggatni kezdték az öreget, hogy magyarázza ki a mondását. A vén Mihály pedig körülnézett szelid szemével és emigyén magyarázta meg a szavait:

— Hajnalban, mikor még a harmat hull, menjen ki egy feleséges ember, egy fiatal asszony, meg egy eladó leány a határba. Kéz a kézben lépjenek oda az ember evő elébe. Mondja az ember: »az atyaisten nevében, menj el!« — Mondja a menyecske: »a fiuisten nevében menj el!« — Mondja a leány: »a szentlélek nevében menj el!« — Arra aztán az emberevő elpusztul innen. A

Ebben a rendeletben megtiltja a megye városi tanácsainak és más hivatalainak, hogy vásár- és ünnepnapokon feleket idézzenek magukhoz, mert ezzel elvonnák őket vallási kötelességük teljesítésétől. Nagyon kár azonban, hogy Magyarországon még mindig ritka kivétel az ilyen természetes józansággal gondolkodó köztisztviselő.

— **A szegedi kerületi tanoncz- és segéd munkakiállítás bezárása.** A szegedi kereskedelmi és iparkamara által rendezett kerületi munkakiállítás a lehető legnagyobb siker följegyzésével f. hó 23-án vasárnap d. u. záródott be. — A kiállítás gazdag és értékes tartalma, a tárgyak nagy tömege és az elrendezés izlésessége egyaránt imponált a kiállításnak mintegy tízezer látogatója előtt és fényes bizonyosságot nyújtott, hogy a kerületbeli ipar és ezzel természetesen az ifjú iparos nemzedék megállja a helyét. Dicsőremlétté és mindenkép örvendetes jelenségül domborodott ugyanis ki a kiállításon az, hogy amíg a segédek és tanonczok önmaguk között szép és nemes versenyt vívtak törekvésükkel és ügyességükkel a kitüntetésekért, a műhelytulajdonosok is eredményes versenyt folytattak a közönség előtt annak bemutatására, hogy műhelyszemélyzetük mily magas fokú képzettséggel bír. A kedvező eredményt mutatja az is, hogy a kb. 1200-at tevő kiállító tanonczok és segédek közül az előírányt jóval meghaladó számban, mintegy 750-en nyertek kitüntetést, amennyiben 130-an aranyoklevelet, 290-en ezüst oklevelet és 340-en elismerő oklevelet nyertek. A rengeteg anyag (mely 15 nagy termet és egy udvari nagy sátorrt töltött meg) elbírálása nagy fáradságba került és a körültekintő munka csak most fejeződött be a bezárás után, melynek eredményéről az érdekeltek mielőbb értesítést nyernek. A kitüntések mellé a kamara pénzjutalmakat is csatolt és pedig 5 db. 20 koronás aranyat, 20 drb. 10 koronás aranyat és 100 drb. ezüst ötkoronást. A kiállításon nagy sikerrel és elismerésre méltó buzgósággal vettek részt a kerületbeli városok ipari alkalmazottjain kívül különösen Bács-Bodrog megye minden jelentősebb köz-

kik kimennek, semmitől se féljenek, mert nem léssen önekik bántódásuk.

— Hiszen, ha csak ennyi az egész! kiállítottak föl a falu vénei nagy örömmel.

— Hanem, folytatta Mihály bátya, olyan kézműdulattal, mint a ki azt akarja mondani, hogy de csak most jön a java, olyan ember kell ehhez, a ki a feleségét még sohase csalta meg; olyan asszony, aki még sohase szegte meg a hitvesi hűséget; olyan leány, a kit férfi még az ujjával sem érintett. Mert ha nem ilyenek, az emberevő halálának halálával pusztítja el mindhármójukat.

Bezzeg nagy lett az öröm a faluban, mikor hire futott a Mihály bátya mondásának.

Rögtön ki is hirdették mindeneknek, hogy aki vállalkozik a nagy munkára, jelentkezék a falu bírójánál. Tíz arany lesz a jutalma mindenkinek. Nyolcz nap egyre folyton ezt hirdették Grunyeváczon. De bizony hiába hirdették. Mert sem oly férfi nem akadt, aki a feleségét még sohase csalta meg; sem olyan asszony, aki még sohase szegte meg a hitvesi hűséget; sem olyan leány, akit férfi még az ujjával sem érintett. Hogy ketródott el onnan mégis az emberevő, nem tudom. Csak azt tudom, hogy még manapság is jaj annak, aki grunyeváczai embertől meg meri kérdezni:

— Hát hogy is kergették el kendtek azt az emberevőt?

ségének ipari alkalmazottjai, kiknek a kitüntetésekben is bőségesen jutott részük. — A kiállítás megtekintésére nagyobb társaságok rándultak Szegedre Urvásárhelyről, Szabadkáról, Szentesről, Bajáról, Kuláról, Cservenkáról, Bezdánból, Ósóvéről, Apatinból, Kuczuráról, O-Futtokról, Zentáról, Zomborból Ujvidékről, Dorozsmáról, stb. A kiállítással kapcsolatosan egyébként kerületi iparosgyűlést is rendezett a kamara, mely alkalommal a szegedi és kerületbeli iparosok élénk részvétele mellett határozati javaslatok fogadtattak el az önálló vámterület, az ipartörvény revízió, a betegsegélyző ügy, a vásártügy, a fegyencipar, az iparos szakoktatás stb. ügyében és e mellett tanulságos tárgyalások folytak az ipari szövetkezetek nagyobb arányu szervezéséről és az iparfejlesztés gyakorlati föltételeiről.

— **Az önkéntesek tisztli vizsgája.** Tíz nap mulva véget érnek az őszi nagygyakorlatok és Lippa környékéről visszaérkeznek honvédeink. Mindjárt hazaérkezés után leszerelnek a tartalékos és kiszolgált katonák és szabadságra az önkéntesek pedig Szegedre mennek. Szeptember hó végéig Szegeden maradnak a hol ekkor teszik le a tisztli vizsgát. A szegedi honvédkerületi parancsnokság már megállapította a tisztli vizsgálatok idejét. A vizsgálatok szeptember hó 21-én kezdődnek és 26-ig tartanak. A kerületi parancsnokság megalakította a vizsgabizottságot is. Elnöke lesz a bizottságnak Vajna Béla ezredes, dandárparancsnok, tagjai pedig: Bernátsky Kornél vezérkari százados, lovag Pittony Béla őrnagy, Szentkirály Ferencz őrnagy, Brunsckwik Lajos és Pataky Lajos századosok. A bizottság tagjain kívül jelen lesznek a vizsgálaton az önkéntesiskola tanárai és parancsnoka is. Azokat az önkénteseket, akik a tisztli vizsgálatot jeles sikerrel teszik le, azonnal hadapródjelölt őrmesterekké nevezik ki és szabadságolják.

— **Az ipartörvény revíziója** dolgában Sztérényi József miniszteri tanácsos alaptervezetet készített, melyet a kereskedelmi miniszter most elfogadott s annak alapján megbizta Sztérényit a revideált törvénytervezet elkészítésével. Sztérényi egy kodifikáló bizottság létesítését hozta javaslatba, melyben a kis- és nagyipar, valamint a munkások érdekeit képviselő országos egyesületek küldöttei fognak helyet foglalni. E bizottsággal a tervezet készítője megállapítja az alapelveket és a fontosabb részleteket és ehhez képest dolgozza ki törvényjavaslatát és ennek megokolását. A tervezet három kötetre fog oszlani. Az első kötet a hazai revizionális mozgalmak történetét és a követelések lényegét foglalja össze, a második az e téren a külföldön fölmerült törekvéseket és jelentőségüket ismerteti, a harmadik kötet pedig a kész törvényjavaslatot és ennek megokolását fogja tartalmazni. E nagyszabásu munka elkészítését Sztérényi a jövő év őszén véli befejezhetőnek, úgy hogy az a miniszter jóváhagyása után esetleg már 15 hónap mulva nyilvánosságra lesz bocsátható.

— **Az Anyos-utca osatornázása.** Lévy Ferencz I. körilakos kérvényt nyújtott be a város tanácsához, hogy a város kellő közepén levő Anyos-utca nyitott csatornájának, melynek kigőzőlgése különösen nyáron közveszélyes, befedésére és az utcának kövezetével való ellátására tegyen javaslatot.

— **Uj tűzoltóegylet Veprováczon.** Veprováczon 54 taggal önkéntes tűzoltóegylet alakult Michler Boldizsár segédjegyző buzgó

és fáradhatlan törekvése folytán. Az egyet parancsnoksága a következőképp választotta meg: parancsnok *Faller Alajos* jegyző, alparancsnok *Scultéy Andor* kántortanító, mászó szakasparancsnok *Michler Boldizsár* segédjegyző, fecskendő szakasparancsnok *Grosz Márton* asztalos, orvos dr. *Sauer* Károly, lelkes *Vigyázó Vendel* plébános, segédtsit *Perényi Gyula* tanító, jegyző *Molnár András* irnok, szertáros *Schweiszgut* Antal, pénztárnok *Steinhardt* Ádám, ellenőr *Resz Mihály* kereskedő.

— **Uj vashid a Tiszán.** A Szentés és Csongrád között épült új tiszai vashid már teljesen készen áll. Tegnap fejezték be a hid teherpróbáját, amikor 30 ezer métermázsa súlyt helyeztek el rajta. A hid kiállotta a próbát és már október elején átadják a közforgalomnak.

— **Elgázolt kisleány.** A sándori-ut végén tegnap estefelé komoly baleset történt. Egy Szeiler Borbála nevű 9 éves kisleány játszott az uton, a mikor Vujkovic Czviin Losó kocsijával arra hajtott. A leányka a kocsit el szaladt és megütötte az egyik lovat mire a lovak megbokrosodtak és futásnak eredtek. A kocsit pedig elütötte a kisleányt oly szerencsétlenül, hogy ennek allászár csontja eltört. A súlyosan sérült gyermeket bevitték a közelben levő közkórházba, a hol azonnal ápolás alá vették.

— **Drága multság.** Rizsányi Mihály helybeli földmivelő panaszt tett a rendőrségnél, hogy az elmúlt éjjel ittas állapotban ismeretlen tettes meglopta, elvéve tőle 210 koronát tartalmazó pénztárcáját. A rendőrség a nyomozást megindította.

— **Anyakönyvi hírek.** *Meghaltak:* Kökény Mária 12 év, özv. Csóvics Ignáczné Gyurókovics Ágnes 96 év, özv. Joó Károlyné Antal Moksó Mária 36 év, Nagy Teleki József 5 hó, Juhász József 83 év, Merkovics Anna 21 nap, Kiss Pál Jánosné Német Erzsébet 32 év, Borát Rózsa 13 nap, özv. Polyakovics Józsefné Báics Mária 75 év, Orcsics Paulina 10 nap. Szül. 17; 9 fi, 8 lány., Eljegyzés: Bogesics Lajos Mamuzsich Róza, Skerbó Antal Rodák Katalin.

Szenvedés helyett halál.

A napi újdonságok egyik legérdekesebb része az a szomorú rovat, a mely azon életuntakról referál, a kik megelégtelve a sorssal való örökös küzdelmet a mindent feledtető halálban keresnek megnyugvást. És e szomorú sorsu embertársainkkal foglalkozó statisztika olyan adatokat juttat a nyilvánosságra a melyekből meggyőződhetünk, hogy az élet küzdelmeiben leghamarabb elfáradók alkotják az öngyilkosok tömegének zömét.

A közelmúltban egymásután fordultak elő városunkban öngyilkossági kísérletek, a melyeknek hősei fiatal alig 20 éves vagy még ennél is fiatalabb egyének.

Tegnap is hasonló eset fordult elő. Egy 19 éves fiatal asszony, ki már a keserűségek poharát, ifjúsága daczára teljesen kiürítette, egy kétségbeesett pillanatában méregpohárhoz nyult és most élet-halál között lebeg a szenvedők közös házában.

A rendőrség száraz értesítése így szól: Belák Viktor 19 éves leány öngyilkossági szándékkal foszforoldatot ivott. A közkórházban ápolják.

A szegény leány állapota mindeddig oly komoly volt, hogy kihallgatni nem lehetett és csak most javult a gondos ápolás folytán

annyra, hogy ma délután vagy holnap reggel a rendőri kihallgatás eszközölhető lesz.

Annyit azonban már eddig is megtudtunk, hogy a végzetes elhatározás okául a vele vadházasságban élt élettársának rossz bánásmódját emlegeti, a mihez azon körülmény is hozzájárult, hogy a tüdőbaj symptomái mutatkoztak rajta, s főleg a betegségtől való rettegetés érlelte meg benne az öngyilkosság gondolatát.

Mint ma este értesülünk az öngyilkos jelölt állapotában határozott javulás mutatkozik, úgy hogy életben maradása most már csaknem bizonyos.

SZINHÁZ.

Szintársulati hírek. A közönség élénk pártolása mellett fejezte be szintársulatunk tegnap a szentesi szini idényt. Szerdán kezdte meg működését a társulatnál *Áldor* Juliska az ujonnan szerződött primadonna a »Cigánybáró« Saffijában. Az előadás egyike volt a legjobboknak, amit a közönség meg-megújuló tetszés nyilvánításával és a szereplők gyakori kihívásával ismert el. A nagy sikerből a valósággal ünnepezt új primadonnán kívül első sorban *Bodá*-nak, ki kitűnő Barinkay, továbbá *Némethnének* és Gerlakinak is bő osztályrészt jutott. Csütörtökön *Áldor* a »Csókon szerzett vőlegény« Ábray Irénjét játszotta, a mely alkalommal csak megerősítette az első felléptével szerzett elismerést.

A társulat ma utazik Szarvasra, hol szombaton kezdik meg a 18 előadásos bérletet a »Pillangó kisasszonnyal« és az »Almafával.«

Hegyessy Gyula a kolozsvári nemzeti színházról szerződött buffo és komikus szeptember 1-én. Szarvason Szilágyi Berta az új tragika pedig október hó 1-én Baján kezdik meg működésüket.

Közgazdaság.

Időjárás. (A központi meteorológiai intézet távirati jelentése.) E hó 30-ára száraz, hűvös, később melegebb időjárás várható.

Uj takarékpénztár Bács megyében. Temerinben, a megye egyik legnépesebb nagy községében már régebben felmerült egy megalapítandó takarékpénztár kérdése, A lassan elcsendesedett eszmét ujabban *Göbel Ferencz*, *Vermes Vincze*, *Schwager János* és ifj. *Bognár István* vették kezeikbe s nem kímélve semmi áldozatot, az ügyet már annyira vitték, hogy az 50.000 korona (500 darab 100 koronás részvény legnagyobb részben helybeliek által) alaptőkével rendelkező intézet szeptember hó 1-ső napján megtarthatja alakuló közgyűlését. Örömmel szerezhettünk tudomást erről az eseményről annál inkább, mert Temerin az egyedüli magyar község a déli Bácskában, elszigetelve idegen ajku nemzetiségek által, melynek minden egyes újabb anyagi vagy szellemi vívmánya, fontos az egész megyére is. Az új intézet vezérigazgatói állására ifj. *Bognár István* van kandidálva. A képzett fiatal ember sok szép reményt enged fűzni a vezetése alá kerülő intézet jövőjéhez.

Gabonatözsde.

Budapesti gabonatözsde.

Szilárd irányzat és élénk forgalom mellett

elkelt 110.000 mm. buza 2 és fél 5 fillérig magasabb áron, rozs és zab tartott tengeri változatlan maradt.

A határidő üzlet szilárd irányzattal nyílt meg, később azonban midőn a fedezések megszüntek, az összes termények gyengébben zárultak. A forgalom mérsékelte maradt.

	Kezdeté	Változás
Buza májusra	—	—
Buza okt.-re	748	752—747
Buza apr. 1904	776	779—775
Rozs		
Rozs okt.-re	622	620—619
Rozs		
Zab májusra	—	—
Zab		
Zab okt.-re	545	547—546
Tengeri májusra	—	—
Tengeri júliusra	607	542—540
Tengeri aug.-ra	616	615—614
Tengeri májusra	584	530—529
Repece aug.-ra	10.60	10.60—10.70
Repece		

Helyi gabona árak.

Élénk kínálat mellett és ugyanoly vételkedv mellett forgalomba került ma 2000 mtm. buza 7.6—7.10 koronás áron.

Zabban szintén élénk kínálat fejlődött és forgalomba került 1000 mtm. zab 4.90 koronás áron kelt el.

Tartózkodó vételkedv mellett rozs 5.60 kor. és árpa 4.80 koronás áron került forgalomba.

Gyöngye kínálat mellett tengeri élénken lett keresve és jó minőségűt 6.20 koronáért vásárolták.

Idegenek Szabadkán.

augusztus 28.

Nemzeti. Deutsch Félix utazó Bpest. — Grosz Lipót utazó Bpest. — Komlósy Mór utazó Bpest. — Lederer József utazó Bpest. — Weisz György utazó Bpest. — Patai Henrik utazó Bpest. — Weisel Sándor utazó Bécs. — Lang Samu utazó Bpest. — Vogel József utazó Bécs. — Hermann Jakab utazó Eszék. — Grossmann Miksa utazó Bpest. — Beck Arthur utazó Bécs. — Csutor Kálmán miniszteri számtiszt Bpest. — Lukács J. utazó Bpest. — Rozsner Samu utazó Bpest.

Bárány. Leiszer Leo utazó Bpest. — Knauffer utazó Bécs. — Peres kereskedő Bpest.

Pest. Blach Sándor magánzó Hajós. — Rockenstein Imre jegyző Hajós.

Polgári. Zeinweich őrmester Zenta. — Herman Jenő O-Kanizsa. — Dusav Milos O-Kanizsa. — Herman János Baja. — Felczér J. B.-Topolya. — Árpádfy Ernő B.-Topolya. — Göcz József Csantavér. — Schlingkerher József Baja.

Felelős szerkesztő:

DUGOVICH IMRE

**Magyar kölcsön-
könyvtár előfize-
lési ára egy óra**

1 korona

Heumann Mór

könyvkereskedésében

S z a b a d k á n.